Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

20 (435)
16 травня 2013 р.

І за що
Його, святого, мордували...
Чи не за те, що й ми тепер
(Сам себе питаю)
Отакими злодіями
Тюрми начиняєм,
Як і Син отой Марії?

Тарас ШЕВЧЕНКО

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ДО ДІЇ!

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ IV ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФОРУМУ «НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ДЕРЖАВНОСТІ»

Дорогий український народе!

Усі ми є свідками активного витіснення української мови з усіх сфер суспільного життя, впертого іґнорування української культури і мистецтва, зросійщення засобів масової інформації, кіно, естради. Більшість телеканалів функціонують так, ніби в Україні не було й немає української пісні, музики, не існувало й не існує українських співаків, артистів, хорів, капел, професійних і аматорських художніх колективів. Навіть на Першому Національному телевізійному каналі панує примітивна московська естрада та кримінальні російські фільми.

Всеукраїнський Форум висловлює глибоку стурбованість загрозою руйнації основ української державності. Політика й поведінка чинної влади свідчать про послідовне іґнорування нею основних українських національних цінностей. Складається враження, що гуманітарна політика в Українській державі здійснюється не українським, а російським урядом. Влада послідовно нищить українську ідентичність.

З огляду на це, ми звертаємось до лідерів парламентської опозиції у Верховній Раді змінити пріоритети: негайно має бути створена Народна рада. Тільки в єдності парламентської та позапарламентської опозиції можна відстоювати національні інтереси України.

Мають бути негайно скасовані антиконституційні закон про Референдум, закон про засади державної мовної політики, що загрожують цілісності Української держави.

Останнім часом в Україні спостерігається координація антидержавних дій проросійських організацій та партій «Русское единство», «Русский блок» і «Родина» тощо зі своєю православною Церквою Московського патріархату та комуністами щодо втягнення України в «русскій мір» та до Митного союзу (з Росією і Білоруссю). Насправді йдеться про відтворення нового варіанту російської імперії, в якій Україні відводиться роль безправної, зденаціоналізованої губернії. Нинішня влада не тільки не протидіє діяльності, спрямованої проти державності України, а продовжує курс, руйнівний для єдності нації, а відтак спроможності держави чинити опір імперським планам.

Шановні українці! За всі роки незалежності Українська нація ще жодного разу не стояла так близько до втрати своєї ідентичності та національної державності.

Історична перспектива українців як нації і України як держави знаходиться нині в наших руках. Щоб протистояти русифікації, маємо повернутися до своїх національних витоків, до своєї мови і традицій, рішуче підтримати політичні сили, які виступають за українську Україну та європейський цивілізаційний вектор її розвитку.

Форум закликає громадян:

стати на захист державного статусу української мови й національної державності;

брати участь у діяльності структур постійно діючого Форуму, долучатися до діяльності громадських організацій, які ведуть повсякденну роботу, спрямовану на захист української мови та мовних прав українців;

протидіяти деукраїнізації освіти й інформаційного простору, насаджуванню викривленої української історії в навчальних закладах України;

Вимагати від діючої влади:

забезпечення негайного розгляду та прийняття Закону України «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні»;

звільнення з посад державних чиновників усіх рівнів, які зневажають державну українську мову та відмовляються від її використання при виконанні службових обов'язків;

усунення з посади Міністра освіти і науки, України за антиукраїнську та антидержавну діяльність;

скасувати закони України «Про Референдум» та «Про основні засади державної мовної політики»;

виконання у повному обсязі державної цільової програми щодо забезпечення повноцінного функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;

застосування правоохоронними органами передбачених законодавством України заходів щодо припинення на території України діяльності організацій і партій, яка несумісна з вимогами Конституції та законів України.

протидіяти втягненню України в Митний союз, бо це – завуальована форма СССР для руйнування Української держави та нищення українців.

м. Київ, 24 квітня 2013 року

СВЯТОЧНЕ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК ВІДЗНАЧИВ РІЧНИЦЮ ЗАСНУВАННЯ

Івано-Франківськ – одне з найколоритніших міст Західної України відзначив свій день народження. З 1662 року минуло багато років, але Станіслав (стара назва Івано-Франківська) в дечому залишився таким самим, а в дечому кардинально змінився. Місто унікальним чином поєднує сучасність і старовину української культури.

В цей день місто вітає своїх гостей неповторними дійствами й неперевершеною атмосферою свята. Програма святкування – гостра суміш розваг і гарного настрою: спортивні змагання й турніри, фестивалі й концерти, виступи народних майстрів і виставки, танцювальні шоу й відомий на всю Україну фестиваль ковалів та багатобагато іншого.

Щодо святкування Дня міста, то цьогоріч, за словами міського голови Віктора Анушкевичуса, воно було досить скромним. Кілька десятків фестивалів, конкурсів, концертів, презентацій, спортивних змагань проводилися за кошти меценатів і спонсорів. Відбувалися традиційні заходи, такі як покладання квітів до пам'ятника Іванові Франку, що передувало святкуванню, і урочиста хода та відкриття свята біля міської ратуші. Тортом усіх частували біля міської ратуші.

– А ще в Івано-Франківську облаштували «Сад сакральних фігур», пройшла презентація документального кінофільму про Івана Франка «Скільки Франкового у Франковому місті», – сказав голова міста Віктор Анушкевичус. – У рамках святкування Дня міста і Дня Європи на майдані Шептицького працювало «Містечко USAID». Відомий прикарпатський богатир Назар Павлів установив рекорд. Цього разу він тягнув п'ять тролейбусів.

Загалом цьогоріч з нагоди дня народження Івано-Франківська в місті пройшло близько 40 заходів. Урочистості відвідали 15 іноземних делеґацій.

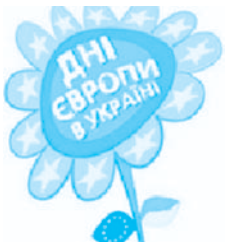
Богдан ВІВЧАР

ДЕНЬ ЄВРОПИ

В Івано-Франківську на майдані Шептицького пройшли урочистості з нагоди Дня Європи.

Були концертна програма, численні конкурси на знання про Європейський Союз, конкурс малюнку. Його учасники намалювали карту Євросоюзу з правильним розташуванням усіх державчленів. Добірка музичних композицій змусила громадян поміркувати над країною виконавця, а вікторина «Кмітливі асоціації» перевірила уявлення про побут і звичаї європейців. Цьогорічні святкування запам'ятаються цікавим заходом – плетінням «Європейського віночка».

День Європи 2013 став елементом програми Дня міста і засвідчив європейську позицію Івано-Франківська на міжнародній мапі.

ЧЕРЕМОШ-ФЕСТ

Цими вихідними у прикарпатському селі Криворівня відбувся перший фестиваль горянської і туристичної культури «Черемош-фест».

У гірській Криворівні відбувся перший фестиваль горянської і туристичної культури «Черемош-фест».

«Річка Черемош – сакральна річка гуцулів» – така назва круглого столу, яким відкрили перший етнографічний фестиваль вібрації горянської культури «Черемош-фест». У його засіданні брали участь науковці з Києва, Івано-Франківська та інших міст. Основна тема для обговорення – екологічний стан і туристичний потенціал Білого й Чорного Черемошів.

На фестивалі «Черемош-фест» розважали екзотичними гуцульськими частунками, приправленими домашнім молоком із бринзою, а також музичними перформенсами у виконанні понад двох десятків етногуртів з України та з-за кордону. Окрім цього, на фестивалі проводили різні майстеркласи. Охочі мали змогу повчитися різьбити, ткати, ліпити з глини й варити сир. Найекстремальнішим заходом на фесті став сплав однією із найскладніших річок України – Чорним Черемошем. Була також представлена широка краєзнавча програма, яку організувало науково-практичне товариство «Гуцульщина». Серед гостей фестивалю був і письменник Тарас Прохасько, який

переклав українською першу частину епопеї про гуцулів Станіслава Вінценза «На високій полонині».

ЗДОРОВ'Я

ЗАХИСТИ СЕБЕ

До 20 травня проходитиме Всеукраїнський тиждень діагностики раків шкіри.

Вперше в Україні до вирішення проблеми раків шкіри підійдуть на міждисциплінарному рівні. Фахівці чотирьох спеціальностей з більш ніж 700 державних і приватних клінік із усієї України безкоштовно оглядатимуть усіх пацієнтів: до проекту долучилися дерматовенерологи, онкологи, терапевти й офтальмологи.

До акції долучиться і Прикарпаття. З 13 по 20 травня (крім вихідних) проводитиметься обстеження жителів Івано-Франківська в обласному клінічному онкодиспансері та обласному клінічному дермато-венерологічному диспансері. Можна буде безкоштовно обстежити пігментні новоутворення шкіри. На переконання фахівців, це покращить виявлення і реєстрацію раків шкіри на ранніх стадіях, що дозволить суттєво знизити смертність від цієї групи захворювань. Окремо планується провести всеукраїнський День меланоми, зосередивши зусилля на кампанії з діагностування, лікування й профілактики саме меланоми.

Окрім скринінгу, одна з першочергових цілей проекту – проінформувати громадян про шкідливість надмірного перебування на сонці й навчити їх правилам профілактики шкірних онкологічних захворювань. Наразі на Прикарпатті медики щорічно виявляють 70–75 випадків меланоми шкіри. І на завершення наголосимо: українцям треба вчитися розумно засмагати, бо за останнє десятиліття сонце стало дуже аґресивним, а ризик отримати рак шкіри чи меланому значно підвищився.

ОГОЛОШЕННЯ

19 ТРАВНЯ о 15.00 ВПЕРЕШЕ У НАРОДНОМУ ДОМІ «ПРОСВІТА» ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОГО КІНО.

У ПРОГРАМІ:

- **СЛОВО ПРО СТАН СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО КІНО ЮЛІАНА ЯКОВИНИ – ГОЛОВИ ОБЛАСНОЇ СПІЛКИ КІНЕМАТОГРАФІСТІВ УКРАЇНИ;**
- **ЗУСТРІЧ З РЕЖИСЕРОМ НЕЗАЛЕЖНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ З КОЛОМИЇ ВАСИЛЕМ НАГІРНИМ;**
- **ДЕМОНСТРАЦІЯ ФІЛЬМІВ, ПРИСВЯЧЕНИХ ДНЮ ГЕРОЇВ «МОРОЗЕНКО», «СПАРТАН».**

ВХІД ВІЛЬНИЙ

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 5,93 грн.,
на півроку – 22,83 грн.,
на рік – 44,46 грн.

ТАК ДУМАЮ

ПІД ГРОМАДСЬКУ ОХОРОНУ

Теперішня ситуація в Галичині нагадує 1990 рік, коли перед розвалом СССР масово знищували щойно споруджені пам'ятні знаки борцям за волю України. З хоровою капелою «Червона калина» ми десятки разів виїжджали й виконували патріотичні твори, аби підкріпити віру людей у своїх національних героїв. І я добре пам'ятаю ту гнітючу напругу в суспільстві, ще закутому в комуністичне ярмо, в якому стрімко пробуджувалася національна свідомість. Саме тоді до рук потрапила інструкція міноборони СССР про обов'язковий облік усіх насипних могил по селах і містах, активістів та організаторів народних віч тощо. Публікація цього «путівника для сексотів» у нашому колективі спричинила ефект вибуху бомби. Українське суспільство усвідомлювало, що ведмідь ослаблений, але ще дужий і смертельно небезпечний. І тому люди по селах і містах почали гуртуватися й вартувати біля своїх національних святинь, щоб не допустити наруги й провокацій.

А потім був ГКЧП й відразу після нього – Акт проголошення Незалежності, тобто відновлення Української Держави. І ми почали забувати про догляд й охорону наших пам'ятних місць і відзнак національної гідності. Навіть тепер, коли проти героїчної української історії розпочали справжню війну, воліємо й надалі байдуже мовчати, наслідуючи стару гірку приповідку «моя хата з краю». Однак дзвін пам'яті кличе.

В листопаді 2012 року в с. Ясніще Бродівського району на Львівщині зруйнували пам'ятний знак героям УПА, недавно встановлений за кошти Львівської облради. Уже нинішнього року акти вандалізму сталися на Івано-Франківщині, Львівщині та Рівненщині. Так, у с. Тюдів Косівського району невідомі зруйнували й облили фарбою пам'ятник Р. Шухевичу, у с. Грабівка також фарбою облили погруддя Провідника ОУН Степана Бандери. Подібний акт вандалізму здійснили 6 березня в с. Воля-Задеревацька Стрийського району на Львівщині, де вандали пошкодили пам'ятник Степанові Бандері. Вночі невідомі пошкодили барельєф біля музею головного командира УПА Героя України Романа Шухевича в Білогорщі, що біля Львова. Через два дні пошкодили меморіальну дошку С. Бандері, яка розміщена в м. Здолбунів на Рівненщині. На празник Благовіщення Пречистої Діви Марії в с. Великосівки на Львівщині вандли зруйнували пам'ятник С. Бандері. У ніч на 8 квітня знищили стелу героїв УПА у курортному Моршині Львівської області. З 6 по 8 квітня цього року в Рогатинському районі знищили стелу з зображенням погруддя Р. Шухевича.

Цей неповний перелік вандалізму маємо зупинити. У деяких селах і містах громади з допомогою правоохоронців уже здійснюють охорону пам'ятників героям. Але цього замало. Припинити наругу над нашою національною пам'яттю зможемо лише тоді, коли всі пробудимося від безпам'ятства, байдужості й духовної літеплості. Коли усвідомимо, що наша героїчна історія – невід'ємна складова нашої національної та особистої гідності.

За кілька тижнів – Зелені свята. Не пошкодуймо часу, догляньмо могили, приберімо, вирівняймо похилені хрести, пофарбуймо огорожу навколо них. Так синівська турбота й повага до наших святинь стане не тільки найкращою охороною для них, але й застерогою для знахбнілих вандалів.

Степан БОЙКО, *просвітянин*

НЕ ЗАБУЛИ, СПОМ'ЯНУЛИ

В центрі – дивізійник Василь Сливка

ВІТАННЯ МАЕСТРО І ВОЯКА

Також Крайова управа братства колишніх вояків 1-ої Дивізії Української армії нагородила пана Василя грамотою і пропам'ятною медаллю 70-річчя Дивізії «Галичина». Пан Василь не зміг стримати емоцій, на його очах виступили сьози вдячності за те, що його, в поважному віці та хворого, пам'ятають, вітають і шанують.

В с. Сарафинці Городенківського району привітали односельця – сільського музиканта, педагога, дириґента Василя Сливку. Голова сільської ради Дмитро Ощипко, о. Михайло Івасюк та школярі сілької школи, з нагоди 70-ої річниці утворення 1 УД УНА «Галичина» привітали одного з небагатьох односельців, який дожив до цієї ювілейної дати. Загалом у 1943 році, коли оголосили набір до стрілецької дивізії, з села Сарафинці зголосилося 75 національно свідомих юнаків.

Молоді й гостям показав стенд, на якому висвітлене довге й нелегке життя музиканта. На ньому представлені давні світлини, вирізки з газет, похвальні листи й грамоти. Також рукописи з віршами й нотами до пісень, які сам написав. В його добірці – до 60-ти творів. Гордість його експонатів – подяка єпископа Миколи Сімкайла за довголітню працю в очолюванні та керівництві церковним хором. А це не так мало – двадцять літ.

Юрій ГУДЧАК

АГІЙ!

ДОПОКИ ЦІ МУДАКИ КЕРУВАТИМУТЬ УКРАЇНОЮ?

Про кіноальманахи «Мудаки» та «Україно, гудбай!» (виробництво ТОВ «Артхаус Трафік»), випущені на екрани Державним аґентством України з питань кіно

Перш за все, хочемо назвати осіб, причетних до створення цього аморального неподобства: продюсера, художнього керівника обох альманахів і режисера кількох новел Володимира Тихого, продюсера Дениса Іванова, креативного продюсера «Артхауса» Аліка Шпилюка, який до того є головою Експертної комісії при кіноаґентстві й роздає державні замовлення в галузі кіно, Катерину Копилову, яка санкціонувала зйомку альманаху «Україно, гудбай!», профінансувала його з державного бюджету й видала Дозвільні посвідчення, щоб ці альманахи могли бути показаними в кінопрокаті на телебаченні та Інтернеті. Казати про режисерів-дебютантів, які знімали новели, ми не хочемо, бо вони робили те, на що їх надихнули збоченці-керівники.

Особливо нас вразила новела **«Українська література. Посібник для мудаків».** Там на очах у ошелешених кіноглядачів у підручнику з літератури Тарасові Шевченку, Михайлові Коцюбинському, Іванові Франку, Лесі Українці нібито дитячою рукою домальовувалися статеві органи й писалися матюки. І оце є повним змістом цього «кінотвору»!

Все це знущання над українською літературою і над українською нацією бачила пані Копилова, однак не тільки випустила це неподобство на екрани України, а й дала цим «мудакам» можливість зняти ще один похабний альманах «Україно, гудбай!».

Коли його потім показували в київському будинку кіно, після першої новели **«Побачення»,** в якій жінка (оператор на секс-телефоні) промовляла такі тексти, які навіть нам було соромно чути, з залу пішли майже всі жінки.

А в новелі **«Ядерні відходи»** режисер Мирослав Слабошпицький три хвилини демонстрував нам мовчазне безпристрасне злягання двох напівтварин. Мабуть, цим він хотів сказати, що саме українці є ядерними відходами. Зрозуміло, що закордонні українофоби з насолодою нагороджували його фестивальними призами. Їм було приємно бачити, що українці гірші за худобу, бо навіть у тварин існують якісь інстинктивні шлюбні ігри.

А чого варті такі «перлини» як **«Без ГМО»,** де працівник крематорію здобрює свої оранжерейні помідори попелом мерців та **«Ангел смерті»,** в якій головний герой вбиває своїх сусідів, бо чомусь вважає, що після смерті його дружини вони не мають права жити?

І все це маніакальне людожерство й похабство не якась випадковість – Володимир Тихий все це (в телевізійних інтерв'ю) обґрунтував теоретично:

«Ми хочемо показати не телевізійну брехню, а те, що справді нам притаманне! Ми добре відчуваємо правду й показуємо її. **Це міф, що фільми можуть зробити людину доброю».** І так воно і є: такі фільми, які продукуються під орудою Володимира Тихого та Катерини Копилової, й справді не можуть зробити людину доброю. Від таких фільмів людина може тільки озвіріти.

Закони України категорично забороняють показ на екрані порнографії. А тут вона квітне махровим цвітом! «Мудаки» не тільки пробували демонструвати в кінотеатрах, але вони постійно висять у Інтернеті. І похабну новелку «Українська література» можуть дивитися школярі, а це й справді (як і вказано в назві) є «посібником для мудаків». Тобто мораль обох альманахів одна: хлопці й дівчата, не гайте часу й тікайте з цієї країни неляканих ідіотів!

Хіба можна вважати психічно нормальними керівників, які фінансують такі кінопроекти як «Україно, гудбай!» і видають прокатне посвідчення «Мудакам»?

Про яку совість, честь і гідність може йтися, коли ці артхаузники дають аморальні приклади для наслідування молодому поколінню. Вони звільнили молодих режисерів від будь-якої моральної (та й професійної) відповідальності. Прямо як Адольф Гітлер, який сказав німцям: «Я звільняю вас від химери, що зветься совість!» І звільнив. Чим це закінчилося, всім відомо.

Завдяки зусиллям народного депутата Віктора Януковича (про це весь час каже пані Копилова) українське кіно в 2012 році одержало близько 130-ти мільйонів гривень. Але було б добре, якби Віктор Вікторович уважно переглянув кінопродукцію, яка була вироблена за ті гроші, й зробив відповідні закономірні висновки. Це ж суцільний сором! І якісь показушні короткометражки, за які дають закордонні призи, погоди не роблять. Такий непотріб не поверне українських глядачів до кінотеатрів. А розповсюджувати творчість наших «мудаків» в Інтернеті – цілковита ганьба. І ще й шкідлива ганьба.

То чи не краще було б левову частку цих грошей вкласти в модернізацію наших державних кіностудій, особливо Національної кіностудії ім. О. Довженка. Нещодавно Росія на свої державні студії виділила з бюджету більше шести мільярдів рублів. Зрозуміло, у них значно більші можливості. Але й не така вже багата Білорусь теж виділила великі гроші на модернізацію «Біларусьфільму». А наша Копилова хоче доруйнувати й ті державні кінопідприємства, які у нас є. Вона мріє про голівудські перспективи, не маючи тієї всесвітньої мережі кінопрокату, яку має кіноіндустрія США. Сміх та й годі!

Чи не прийшов вже час отямитись і відправити Копилову на одеський Привоз торгувати оселедцями, де і є її справжнє місце?

Микола ІЛЬЇНСЬКИЙ,
кінорежисер, народний артист України
Юрій ЛЯШЕНКО,
кінорежисер, заслужений діяч мистецтв
Олександр МУРАТОВ,
кінорежисер, заслужений діяч мистецтв
Володимир САВЕЛЬЄВ,
кінорежисер, народний артист України

БОЛИТЬ!

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

Друкуємо лист голови Бердянського міськрайонного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка В. Пилипенка. Гадаємо, що кожен, прочитавши, прийме написане як щось своє, особисте. Напевно, про щось подібне ми думали на проводи, у поминальні дні на гробах або згадували Шевченкові слова: й досі змушені кайданами мінятися і дозволяти нашою волею торгувати.

ЛИСТ ДО БАТЬКІВ У ПОТОЙБІЧЧЯ

Мої єдині, мої вічні Тато і Мамо… Здрастуйте. Вже декілька років я ходжу з думкою надіслати вам лист, лист одкровення, гіркий лист. Але водночас як не хочеться, щоб ви дізналися про ті біди, які навалою лягли на Вашого сина, внуків, на людей, які живуть на землі, обмеженій назвою Україна. Бачачи в той же час існуюче поруч благоденствіє, несправедливість, урешті – гріх, маю припущення, що Всевишній того «співіснування» не бачить. Тож ви, мої ріднесенькі, можливо, передасте Господу правду з цього світу… а вона – жахлива.

Отже, більшості працюючим людям вже по декілька років не сплачують заробітну плату, яка, до того ж, мізерна. Це не тільки протиправне, аморальне явище, але й – біологічне безглуздя.

До Києва відтепер ходять пішки не на прощу, не Господу Богу помолитися, як в старовину, а вимагати у вигляді бунту «на колінах» повернення зароблено.

Не оминула біда й пенсіонерів: та ж мізерність і заборгованість. Тому люди недоїдають, голодують, не лікуються і т. ін. Їх існування стало «не рентабельним», як і багатьох-багатьох шкіл, лікарень…

Татусю й Мамуню. Ви все життя піклувалися про нас, дітей своїх, – берегли кожну копійку нам і майбутнім онукам. Так ось, заощадження людей, і ваші також, залишені нам… пограбувала держава, тобто – влада; отже, обдурили «і мертвих, і живих, і ненароджених».

Тату, все своє життя Ви присвятили вчителюванню, навчали нас, учнів, неодмінно бути чесними й відповідальними. Але у теперішніх суспільних відносинах громадян з такими рисами характеру, поведінки – зробили нікчемами, врешті, банкрутами життя. А діти, молодь дезорієнтовані в життєвих цінностях.

Матусю, моя Ви Черешне… Пробачте, пробачте, що недостатньо допомагав Вам у домашніх турботах, що не в'являв уповні ціну нашого життя разом на цьому світі. Минуло вже десять літ, як Вас із Татом немає. Я постарів… тільки не від років, не від часу плинного, натомість від безкраю, пригніченості, злиденності, животіння. І я не одинак, така доля спіткала мільйони громадян України.

Пам'ятаєте, Мамо, як колись після чергової грошової реформи Ви помилково пішли до магазину з лотерейним квитком. Зараз навіть таке не можливе: в нашій Пурхівці на рідній Гуляйпільщині люди не мають ні грошей, ні, зрозуміло, квитків, до того ж, сільмаг узагалі зачинений на нескінченну перерву.

Як ніби зараз бачу, коли Ви в кінці кожного тижня сідали до столу підрахувати зароблені трудодні. Не можу й тепер збагнути, і ніхто не зможе, – як Ви спромоглися, заробляючи замість грошей галочки-трудодні, отримуючи потім мізерну «колгоспну» пенсію… заощадити для двох своїх синів по тисячі карбованців. Немає їх, усе.

…Владні шахраї штучно, цілеспрямовано перетворили більшість населення у бідних, голодних, безправних істот, шляхом у багато разів зниження заробітної плати, пенсій, затримки їх сплати на цілі роки, запровадження грошової інфляції, розкрадання й вивозу за кордон за безцінь багатств країни, викрадання заощаджень, підвищення цін, грабіжницьких податків, плодіння банків-лихварів, – всім цим допивається остання кров з тіла країни, що гине. Тож поява багатіїв – результат антисуспільних дій, а скоробагатьки є серед урядовців, депутатів і ін. Влада взагалі існування основної частини населення використовує виключно для пограбування, у всіх інших питаннях люди покинені нею напризволяще. Для прикриття цього злочину заснована низка жалюгідних державних милостиней, щоб продовжити жирування одних і животіння інших.

Все це загалом охрестили «реформами», шимування якими робиться задля заволодіння західними кредитами, позаяк в Україні вже майже нічого «прихвачувати», вона схожа на всихаюче дерево.

Неможливо в'явити масштаби пануючого беззаконня, – ще однієї інфляції, – «інфляції» законності. Тому звернутися громадянинові за допомогою немає куди. Конституцією України владники не те що нехтують – гребують нею. Тепер більше правопохоронства, аніж – правоохоронства. Суди відверто не народні, інститут народних засідачів на практиці не діє, створені ідеальні умови для катівства, хабарництва.

Адмінсистема всіх рівнів, сфер, як ніколи, використовує основний принцип «управління» – розділяй і володарюй. Будучи не державно і не національно свідомими, її репрезентанти-негідники посіяли страшенний деморалізм, те ж таки негідництво і серед населення. Країна перебуває в небезпечному становищі. Громадянське суспільство «заведене» на животіння, на самознищення. Ідея незалежності ними настільки скомпрометована, що чимало люду воліють назад, у Радянський Союз.

Дорогі мої Тато і Мамо. Перекажіть ще Господу Богу, щоб, можливо, передбачив у своєму Плані – розширення пекла, бо паразитів-грішників неймовірно багато.

Пробачте своєму синові за поганий лист.

Ваш ***В. ПИЛИПЕНКО***

Подано зі скороченням

ВАНДАЛИ НЕ ВГАМОВУЮТЬСЯ

У Харкові невідомі вночі знесли спецтехнікою пам'ятний знак героям Української Повстанської Армії. Це вже другий напад вандалів на цей пам'ятний знак. Уперше знесли пам'ятну брилу члени Євразійської спілки молоді 2006 року. Тоді майже відразу пам'ятник відбудували.

ДО РЕЧІ...

ДОДАТКОВИХ ГРОШЕЙ НЕ БУДЕ

В Україні під загрозою ліквідації більше двох тисяч шкіл, понад півтори сотні цьогоріч закриють. Про це заявив екс-міністр освіти Станіслав Ніколаєнко. «Спроби парламентського комітету з науки й освіти привернути увагу до проблеми ліквідації шкіл не увінчались успіхом», – зазначив експерт. «Обіцяні вчителям і вченим зміни в бюджеті за підсумками І кварталу ніхто робити не збирається. Таким чином, освітяни недоотримають 57 млрд. грн., а вчені – 52 млрд. грн.», – наголосив Ніколаєнко.

ПАМ'ЯТЬ

МОЛИТВА ЗА УБІЄННИХ

Як ми вже повідомляли, побіч автотраси біля села Хом'яківка Тисменицького району перепоховали останки жертв більшовицьких репресій у 1939–1941 роках. Товариство «Меморіал» вважало за необхідне перепоховати їх саме 9 травня, в день, оголошений Днем смутку, щоб нагадати про жорстокі часи комуністичної і фашистської окупацій. Свідченням цих злочинів є масове захоронення жертв НКВД, віднайдене біля села Пшеничники, де з більш як шести сотень знищених осіб 82 є дітьми. Жалобна церемонія відбулася за участі представників духовенства і влади, громадських організацій та політичних партій, народних депутатів.

Панахиду за невинно убієнними правили митрополит Івано-Франківський Української Греко-Католицької Церкви Володимир (Війтишин), митрополит Української Православної Автокефальної Церкви Андрій, митрополит Української Православної Церкви Київського Патріархату Іоасаф, десятки священиків і монахів.

«Вони усі ці довгі роки лежали в нашій українській землі. Чекали сьогоднішнього дня, щоби їх віднайшли, по-християнськи поховали, а також відправили цей молебень, на який так довго очікували. Молімося за них. Загадуймо, аби в майбутньому на наших землях більше не було таких трагедій, щоб діти, внуки та правнуки жили вільно і щасливо у вільній та незалежній Україні», – зазначив митрополит Івано-Франківський УГКЦ Володимир Війтишин, звертаючись до громадськості під час спільної молитви.

По завершені панахиди домовини з останками жертв большевицьких репресій освятили й поховали у спільній могилі. На місці захоронення встановили символічний хрест.

Виступаючи перед громадськістю, голова Івано-Франківської обласної ради Василь Скрипничук зупинився на трагічних сторінках національної історії тодішньої епохи та їх значенні для сучасного періоду державного будівництва.

«Тут лежать не останки воїнів розбитої армії і не чужинських вояків-завойовників, це не трипільське чи якесь інше морове захоронення. Тут поза власною волею примусово опинилися без вини винні, без суду засуджені й по-звірячому страчені, без війни вбиті здебільшого невідомі сини та доньки нашої нації. Їхньою виною, їхньою трагедією і причиною їхньої смерті у 1939–1941 роках найчастіше було те, що вони були українцями, які жили на своїй землі, окупованій чужим режимом. Вони ж бажали своїй нації розвитку вільного і життя заможного за законами Божими. Однак, їхній спосіб життя й національне світосприйняття не влаштовували окупанта з большевицькою ідеологією. Все це формує у нашій суспільній свідомості стійкий осуд фактів негуманного відношення щодо української нації у минулому та категоричне несприйняття спроб її позбавити незалежності у майбутньому», – наголосив Василь Скрипничук.

Після завершення обряду перепоховання учасники урочистості поклали поминальні вінки до символічного хреста. Відтепер це місце нагадуватиме всім Голгофу України.

* * *

А в Івано-Франківську 9 травня біля хреста пам'яті й примирення на Меморіальному кладовищі митрополити і священики українських Церков відслужили поминальну панахиду за полеглими у Другій світовій війні. Представники місцевої влади поклали вінки до могил. У облмуздрамтеатрі пройшли урочистості. Водночас представники «Свободи» й інших демсил на перехресті вулиць Незалежності та Шашкевича провели акцію, аби унеможливити використання лівими комуністичної символіки на вулицях Івано-Франківська.

Теодор ДРОВНИЧ

ПРЕМІЇ

ІВАНА ФРАНКА

У рамках святкування Дня міста Івано-Франківська в муздрамтеатрі урочисто вручили міську премію імені Івана Франка та звання «Почесний громадянин Івано-Франківська». Найвищу мистецьку відзнаку в галузі літератури присвоїли Василеві Карп'юку – за збірку віршів «Brustury» та Степанові Пушику – за «Значний внесок у розвиток української літератури».

У номінації «журналістика» премію імені Івана Франка отримали Володимир Кукурудза, Іван Нікітін, Михайло Головатий за творчий доробок у програмі «Вулиця» ОТБ «Галичина».

Поважне звання почесного громадянина Івано-Франківська отримав головний історик міста Богдан Гаврилів.

ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

У Всесвітній день книги обласна комісія з призначення премії імені Василя Стефаника в галузі літератури назвала лауреатів.

У номінації «проза» (драматургія, переклади) Стефаниківську премію здобула Марія Вайно за книги «Шкіци на одвірках» (2011) та «Станіславські фрески» (2012).

У номінації «поезія» лауреатом став Ярослав Ясінський за збірку поезій «Ордалія» (2012).

У номінації «документальна і науково-критична література (естетика, літературознавство, мистецтвознавство, українознавство, художня публіцистика, критика, мемуаристика)» лауреатів не назвали.

СВЯТОЧНЕ

ХАЙ КОЖЕН НИНІ ПОРАДІЄ

Уже за традицією, на Провідну неділю в Івано-Франківському обласному Народному домі «Просвіта» проходили Великодні забави. На призначений час сюди підходили в святковому національному одязі цілими родинами. Старше поважне панство, яке ще пам'ятає, як це свято проходило в їхній юності, і зовсім маленькі діточки.

Серце наповнилось радістю, коли величаво проспівала великодню пісню і відкрила свято народна чоловіча хорова капела «Червона калина» (керівник – Володимир Зварун, концертмейстер – Лідія Свистун). Святкове привітання виголосив голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький. Завітав сюди і виступив відомий в Україні журналіст, автор публіцистичних програм на телеканалі «ЗІК» Вахтанг Кіпіані.

Дитячі гаївки завели вихованці Клубу обдарованих дітей ОНД «Просвіта» під керівництвом Руслани Денеги. Великодні забави співпали зі Святом Матері. Тож для матерів теж були присвячені твори у виконанні дітей. До свят просвітянське видавництво випустило збірник гаївок. Упорядниця, авторка цих рядків, зібрала їх у Івано-Франківській, Тернопільській та Львівській областях, щоб ми вчилися співати гаївок, щоб не дали пропасти цьому пласту нашої культури. Членкині обласної організації «Жіноча громада» виконали кілька гаївок, взятих з цього збірника: «В нашім місті на горбочку«, «Ой, зозуле, зозуленько» та «Вербовая дощечка».

Киньмо смуток, хай сьогодні кожний засміється. Святкову пісню «Радіймо всі» виконав народний вокальний ансамбль «Квіти ромену» (керівник – Орест Турок). Кілька гаївок заспівали пані з Союзу українок, яких підготувала до виступу Ольга Терешкун. Оригінально представило українські великодні звичаї, костюми та гаївки у музичному супроводі обласне товариство «Бойківщина». Та найбільше присутні очікували виступи фольклорних гуртів з Тлумацького району, де ще добре збереглися ці народні звичаї. Організувала їх голова районної «Просвіти» Галина Дзьоба. Вони приїхали із сіл Долина та Гостів (близько шістдесяти осіб).

Відчиняймо воротонька,
Гостоньків вітаймо…
«Христос воскрес!» – разом з нами
Усі заспіваймо!

В селі Долина, що розмістилось у мальовничій місцевості над Дністром, проживає 560 жителів, порівняно небагато, але тут проживають великі співочі й славні родини, які попри всі негаразди творять національну культуру.

Ще донедавна, поки не змила вода, леґендарною в селі була старенька «крива верба». Сюди приходили члени товариств «Просвіта», «Луг» і проводили свої зібрання. А вечорами тут збиралися хлопці й дівчата, співали українські пісні, а старші люди розповідали про історію села. Продовжують справи своїх старших попередників і нинішні просвітяни – О. Посацький, М. Шкварчук, М. Олексюк (голова просвітянського осередку), М. Ткачук, О. Лопушняк, М. Коропецька, М. Роговик (директор школи) та інші.

Отож на Великодніх забавах вони показали цілісну святкову програму з гаївками: «Огірочки», «Жаба», «Коло», «По садочку походжаю», «Пасок», «Грай, жуче», «Вийди, Грицю»…

Неподалік від Долини розташоване і село Гостів, звідки на Великодні забави невтомних трударів і поціновувачів народних звичаїв організувала голова первинного просвітянськького осередку Галина Гук. Це село було і є притягальним центром для навколишніх сіл. Ще у 20–30-их роках ХХ століття на просвітянські заходи збиралось багато людей. Приходили не тільки українці, а й поляки, німці, котрі жили між селами Гостів і Тарновиця. Завдячуючи священикам о. Семеновичу, о. Стрийському, о. Волощуку та о. Вітовському, що не тільки в церкві навчали селян Божих заповідей, але й постійно були серед молоді, виховували її у християнському патріотичному дусі. Той дух і донині зберігається у селі, про що свідчив виступ на Великодніх забавах.

Свято закінчилось, та люди не хотіли розходитись. І воно продовжилось на майданчику перед просвітянським Народним домом.

Михайлина БОДНАР

ДОБРА СПРАВА

З ІСТОРІЇ БУТСИ…

У Меморіальному комплексі «Дем'янів Лаз» урочисто відкрили ІІ-ий юнацький футбольний турнір на кубок Меморіалу «Дем'янів Лаз» пам'яті Федора Пастушенка, уродженця с. Павлівка Тисменицького району, активного члена ОУН і товариств «Просвіта», «Сокіл», «Пласт», який у 30-их роках ХХ століття за часів польської окупації Галичини організував з юнаків Павлівки та Ямниці футбольну команду, яка проводила матчі по довколишніх селах під українським національним стягом. Цією грою Федір захопився, навчаючись в університеті в Празі.

У грудні 1940 року Федора Пастушенка заарештували органи НКВД й кинули до Станіславської тюрми. Незважаючи на всі спроби катів-енкаведистів зламати патріота й примусити його давати свідчення про організацію ОУН та її членів, Федір мовчав. Він був засуджений військовим трибуналом до десяти років тюрми.

У вересні 1989 року історико-просвітницьке товариство «Меморіал» розпочало розкопки в Дем'яновому Лазі. Розкопали три ями з останками й особистими речами 524 знищених комуністичною владою людей. Також були знайдені 22 квитанції зі штампом «Тюрьма НКВД, г. Станислав». Одна з них була на ім'я Федора Пастушенка з с. Павлівка. Так родина нарешті дізналась про його долю.

В першій ямі знайдений і один черевик з чотирма корками на підошві. Тоді на нього не звернули особливої уваги й поклали до решти відкопаного взуття. Після відкриття музею у Дем'яновому Лазі черевик виставили в його експозиції. У вересні 2011 року один з учнів Крихівецької ЗШ, які прийшли на екскурсію разом зі мною – учителем історії за сумісництвом і вчителем фізвиховання О. М. Гнатишиним, уважно розглядаючи експонати, раптом сказав: «Гляньте, а це футбольний бутс».

Так випадково розпочалась ця історія – історія дослідження футбольного черевика, до якої долучились спортивні журналісти Ігор Костюк і Володимир Горощак.

У результаті кропіткої роботи над матеріалами кримінальних справ, книгою Романа Круцика «Дем'янів Лаз. Геноцид Галичини» та іншою історично-довідковою літературою було встановлено, що футболом захоплювались ще декілька членів ОУН, розстріляних енкаведистами. Це, зокрема, Григорій Мазуркевич, Юліан Бойдуник, Василь Маруняк з Долини та інші.

Тоді ж у нас виникла ідея проведення юнацького футбольного турніру на кубок Меморіалу «Дем'янів Лаз» пам'яті Ф. Пастушенка. До цієї справи першими долучились обласне історико-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса (голова – С. Каспрук), Музей визвольної боротьби ім. С. Бандери (директор – Я. Коретчук), обласні організації КУНу (голова – Б. Борович) і НРУ (голова – І. Шумега).

Перший турнір пройшов 5 травня 2012 року. В ньому перемогла команда 1-ої Української гімназії.

До організаторів ІІ-го турніру долучились обласна громадська організація «Патріот України» (голова – С. Сивачук) та Фонд національного відродження ім. С. Бандери. На відкритті перед учасниками змагань виступили член правління обласного товариства «Меморіал» ім. В. Стуса Юліан Куйбіда, депутат обласної ради Ігор Шумега, син Федора Пастушенка – Роман. До могил полеглих були покладені вінки й запалені свічки. Всі присутні помолились за душі невинно убієнних в каплиці Меморіалу та відвідали музей.

Самі змагання вдруге пройшли на майданчику зі штучним покриттям у селі Ямниця. Учасників привітав депутат обласної ради, голова ОО КУН та братства ОУН–УПА області Богдан Борович. А далі розпочались футбольні баталії. У них взяли участь вісім команд з Ямниці, Павлівки, Загвіздя, Боднарова, Стриганців, Угринова та дві команди з 1-ої Української гімназії.

В ході впертих поєдинків, які обслуговували арбітри М. Гнатишин і М. Береза, були визначені переможці й призери змагань. Це команди Ямниці (тренер – О. Гнатишин), Павлівки (тренер – І. Сас) та Загвіздя (тренер – І. Полянський).

Переможці й фіналісти турніру отримали пам'ятні медалі. Індивідуальні призи отримали: найкращий гравець – Андрій Луцький з с. Боднарів, найкращий воротар – Владислав Ільків з с. Павлівка та найкращий бомбардир – Юрій Самсонов із с. Ямниця, який став ним удруге. Всі учасники змагань отримали грамоти й дипломи. Турнір був присвячений Дню Героїв і Дню пам'яті жертв тоталітарних режимів.

Наступний турнір організатори планують провести на початку жовтня і приурочити його до 25-ої річниці розкопок і перепоховання жертв сталінського режиму в урочищі Дем'янів Лаз.

Запрошуємо всіх охочих до співпраці щодо надання моральної і матеріальної підтримки доброї справи виховання молодих патріотів.

Слава Україні! Героям слава!

Михайло ФРЕЇК, *голова оргкомітету турніру, завідувач МК «Дем'янів Лаз»*

СПІВПРАЦЯ

ЦЕРКВА І «ПРОСВІТА»

Повернення нашої свідомості до наших витоків, до нашого минулого зупиняє наш погляд на релігії та «Просвіті». Релігія впродовж століть була невід'ємною в житті українця і сприяла його потягу до просвітлення думок, до благородства, до знань. Сама Церква сприяла укріпленню та поширенню «Просвіти». І на сьогоднішній день «Просвіта» без Церкви є крихкою, без глибинних коренів, якщо просвітяни не є віруючими.

Значну просвітницьку роботу проводять священики, парафіяни церкви Царя Христа. Церква знаходиться у південно-східній частині міста за часів Австрії була подарована містом під будову читальні «Просвіти». Однак трапилась нагода придбати будинок для читальні в іншому місці, а на згаданому місці був закладений наріжний камінь під будову церкви Христа Царя. Після посвячення єпископ Хомишин передав церкву у розпорядження отців-василіян, які поруч спорудили монастир.

На сьогодні церква й прилегла територія винятково добре впорядковані. Але головне, що церква стала тим місцем, де ми навчаємось любити Бога, любити людей, любити свою мову, що є просвітянською роботою вищого ґатунку. Церква присвячує ідеалові матері – Пресвятій Богородиці найкращий місяць травень, коли щоденно відправляється маївка, яка несе великий просвітницький потенціал для кожного учасника. Святі Літургії, проповіді священиків оздоровче впливають на людей, залишаючи добрі сліди у розумі й серці.

А які гарні повчальні проповіді виголошують священики перед учнівською молоддю, зокрема про роль щоденної молитви, яка є розмовою з Богом, шанування батьків, самих себе. У проповідях священиків, цих небуденних просвітян, є велика любов до Бога, глибинна пошана до нашого народу, нашої землі. Як на мою думку, кожному просвітянину варто бути постійним учасником Святих Літургій, тоді й безпосередня просвітницька робота в усіх напрямах буде щирою, ефективною і потрібною для людей. Бо і в просвітянській роботі доцільно пам'ятати слова Івана Огієнка:

Я чую Бога кожним рухом,
І в кожнім звуці чутний Він,
І чую серцем, чую духом
Його в природі тихий дзвін.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

Федір Пастушенко – активний член ОУН, «Просвіти», «Сокола», «Пласту», уродженець с. Павлівка Тисменицького району

МОЛОДЕ-НЕЗЕЛЕНЕ

УСПІХИ «ACSIOS»

Молодіжний хор «Acsios» («Достойний») створений при Тлумацькому народному домі чотири роки тому з ініціативи активіста, громадського діяча Зіновія Завідовського, який звернувся до Наталії Михайленко очолити хор. Молода випускниця ДМУ ім. Д. Січинського зі спеціальності «хорове диригування» одержала добру практику у відомих хоровиків Григорія Керниці, Василя Турянина й охоче погодилась диригувати новоствореним хором.

За короткий час молоді хористи напрацювали багатий репертуар, до якого увійшли музичні твори українських композиторів на слова Т. Шевченка, ліричні, духовні, церковні служби. «Acsios» активно виступає перед громадськістю Тлумача і сіл району, а також – на церковних богослужіннях і молодіжних прощах у Зарваниці, Погоні, Гошеві. Нещодавно на фестивалі релігійної пісні в Умані був визнаний одним із найкращих хорів. Виступав і перед польською громадою у Вроцлаві. Активна робота хористів, високопрофесійний спів і широкий репертуар відзначила комісія присвоєнням звання народного аматорського колективу.

Серед хористів є багато учнів шкіл і гімназій, студентів вишів обласного центру, які у вихідні приїжають додому, щоб співати в хорі. Юні беруть активну участь у художній самодіяльності в своїх навчальних закладах. Треба зазначити, що студент НТУНіГ Олег Присяжнюк виступає як соліст і як учасник студентського хору при культурному центрі університету, де музичним керівником є Світлана Гричко.

Нещодавно «Acsios» підготував Хресну дорогу ненародженої дитини, музику до якої написала член Національної асоціації композиторів України Світлана Гричко, а студенти університету Оксана Пона, Микола Гладв'юк, Наталія Гурська, Роман Штурмак та учениця другого класу Тлумацької гімназії Роксолана Мандар вели Хресну дорогу в храмі Святого Воскресіння в Івано-Франківську. Парафіяни з великим задоволенням слухали спів хору «Acsios», а настоятель храму нагородив подяками учасників колективу і композиторку.

Зараз колектив працює над великою програмою до двохсотліття Тараса Шевченка, а також готується до фестивалю духовної пісні в с. Погоня й конкурсу духовної пісні «Пісня серця».

Любов ЗОРІНА

МРІЯ

І ПРИЙДЕ ВІКТОРІЯ ДО ВІКТОРІЇ

Хто в Україні не знає колектив естрадно-спортивного танцю Центру дитячої та юнацької творчості «Медитація», який започаткувала Емма Озимінська і який уже тридцять літ радує яскравими, змістовними, феєричними, чудово естетично й музично оформленими професійними танцями. Колектив є переможцем Міжнародних, Всеукраїнських танцювальних конкурсів і фестивалів. Але не тільки цим славиться «Медитація», а тим що вона є школою, кузнею кадрів.

Одна з тих, яка генетично перейняла від мами любов до танцю, увібрала мамині навики, стиль, працьовитість, ентузіазм і розвиває свою фантазію та професіоналізм – Вікторія Озимінська-Мороз. Віка не лише змалку танцювала в колективі, їздила на концерти, фестивалі, спостерігала вдома за маминою працею над музикою, хореографією, рисунками сценічних костюмів для танців, але й закінчила Інститут культури за спеціальністю «Хореографія». Вона працює в ЦДЮТ керівником гуртка «Медитація» для дошкільнят і початкових класів. Її вихованці у 2012 році на фестивалі естрадно-спортивного танцю «Фест-2012» одержали диплом І-го ступеня, а «Травневий дощ» визнав їх найкращими.

Вікторія знає ціну перемог – це наполеглива щоденна праця, терпіння, дисципліна і, звичайно, любов до танцю. Всі вже давно називають «Медитацію» театром танцю, музики, костюмів і гарного настрою. Тож Вікторія і як учасниця й володарка титулів глядацьких симпатій, дипломів першого ступеня таких конкурсів і фестивалів як «Весняні ластівки», «Чорноморські ігри», «Київ-бест», «Травневий дощ», «Фест», і як вчителька робить усе, щоб її діточки-вихованці пройшли її шлях перемог і змогли чарувати світ своїми танцями. Вона хоче зробити фільм «Медитація» – театр танцю». А ще молода вчителька мріє про те, щоб знайшовся інвестор, який допоміг би втілити фантастичні задуми юних танцюристів, посприяв би у виготовленні костюмів, записі музики й фільму.

Творчого натхнення, Вікторіє, і здійснення мрій. Наша «Медитація» – чудовий колектив завдяки таким керівникам, діточкам і їхнім батькам, які щедро дарують радість людям.

Марта БАРАНЕЦЬКА, *школа журналістики при ОО НСЖУ*

КНИЖНИК

ДЖЕРЕЛА, ЩО ПРОМЕНЯТЬ

Читаючи книжки, ми не тільки поповнюємо свої знання про ті чи інші життєві явища й факти, стосунки між людьми, а й збагачуємо свою мову. Той, хто багато читає і робить це вдумливо, сам мислить краще, вчиться правильно висловлювати свою думку, мова такої людини красива, плавна й милозвучна. Протягом останнього часу спостерігається спад читацької активності, престижності читання як самоосвітнього й творчого процесу.

Підвищення інтересу до літератури, створення позитивного іміджу читача, покращення рівня підготовки учня до уроків – саме на це був спрямований проект «Книги – джерела, що наповнюють світ», над яким працювали учні та педагоги Обертинської ЗОШ І–ІІІ ступенів Тлумацького району впродовж цього навчального року. Нещодавно відбулося культурно-просвітницьке дійство у стінах школи, на яке були запрошені просвітяни селища Обертин та бібліотекарі шкіл району.

Зібрання відкрила завідувач бібліотеки Г. Д. Адамович, а далі були презентовані найкращі міні-проекти учасників. Серед них – екскурсія шкільною бібліотекою «Книжковий дім», яку цьогоріч проводили вихованці вчителя української мови та літератури О. Т. Білої для першокласників. А затим наймолодші читачі розповіли й показали, наскільки вони подружились із книгою. І в цьому їм допомогли їхні вчителі Л. С. Кулик та О. М. Стасюк. Зацікавила присутніх учнівська презентація «О книго, ти – найбільше з див!». У ній висвітлений шлях, яким проходила через століття книжка і всотувала в себе весь неосяжний світ.

Першою серед книг, які презентували глядачам, була Біблія як пам'ятка світової літератури. Учасники доводили, що цю священну книгу потрібно читати розумом, а слухати серцем і довіряти всьому, про що говорить з її сторінок Господь.

Також пошанували вічну книгу українського народу – «Кобзар» Тараса Шевченка. Під керівництвом учителів української мови С. В. Охрим та Л. Я. Гавкалюк учні провели захист проекту «Сторінками «Кобзаря». Успіхом увінчали дійство учні, чиї твори увійшли до збірок «Первоцвіт» і «Тарасовими шляхами». Автори творів щиро й безпосередньо відкрили свої серця й думки слухацькій аудиторії. Їхня поезія чуттєва і вражає глибиною змісту, тому була відзначена грамотами на різних обласних конкурсах.

Відрадно, що молоде покоління має змогу черпати досвід у своїх учителів, для яких творчість стала потребою життя. Серед них – Роман Яцик, голова осередку «Просвіта», художник, поет, співавтор багатьох книг, автор сотень публікацій на краєзнавчу, освітянську тематику. Роман Антонович поділився своїми останніми доробками, презентуючи підручник «Автобукварик для дітей».

Із надзвичайною цікавістю присутні мандрували залами найбільших бібліотек світу – центрів знань і освіти, що зібрали історію і культуру різних епох. Цю екскурсію дивовижними світлинами підготували вихованці вчителя художньої культури М. П. Гаврилаш.

На завершення презентації проекту директор школи М. І. Данилюк відзначив, що школа завжди має завдання залучити учнів до активного читання та підвищити роль книги у формуванні компетентного учня, здатного до самоосвіти й самореалізації. Бо хто читає, той багато знає. І арґументом цього є результати участі учнів школи у різних конкурсах та олімпіадах.

Свято завершилось, та кожен поніс у своєму серці часточку прекрасного й корисного. Учасники зрозуміли, що світ прекрасний – і в ньому є ще багато нового й невідомого. А книги є якраз тими джерелами, що допоможуть нам його збагнути.

Світлана ПОГОРІЛА,
член осередку «Просвіта», селище Обертин

ОБРАЗОК

ВЕСНЯНЕ

Несміло оглянувся на оголений світ. Верховіття кістляве в розвесніле небо простягнув. Лише вранці розсміялась біло абрикосина біля хати – із неї весна починається. А ось напружує бруньки вишня, жовто-жовто роздивляються навколо нарциси й тривожать спокій широколисті тюльпани і спрагло всмоктують першу дощівку – земля прокидається!

А потім зраділий птах витче пісню у синю високість Бабиної гори й аж тут йому весело вторять своїм рівномірним бринінням бджоли; забавиться теплий вітер у сонячних променях, і приємно озеленить-омолодить землю прийдешній день. Нарешті весна!.. Весна!.. Слава Тобі, Боже!..

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

ВАРТО ЗНАТИ

ДЕ ЯКИЙ ҐРУНТ

Кожний городник хоче знати, який у нього ґрунт на ділянці, що потрібно робити, аби його збагачувати й аби родив він добрі врожаї. Оскільки аґрохімічних лабораторій нині катма, то варто звернутись до народних спостережень.

Зовнішньо властивості ґрунту на садово-городній ділянці можна визначити за рослинами – бур'яном, що росте на ній. Адже більшість рослин віддає перевагу певному типу ґрунтів (вологому чи сухому, пухкому чи щільному, кислому чи лужному тощо). Зміни властивостей ґрунту призводять до того, що зникає той чи інший бур'ян або замість нього з'являється новий. Як правило, рослини не дуже точно визначають кислотно-лужне співвідношення іонів (pH), але цього цілком достатньо для того, щоб садівнику-аматору зорієнтуватися в хімічних властивостях ґрунтів на його ділянці.

(Далі буде)

НЕЗАБУТНІ

ЖИВ ТЕАТРОМ І ТВОРИВ ДЛЯ ГЛЯДАЧА

З вистави «Невольник» (за мотивами Т. Шевченка). Степан – Ю. Шиманський, поводир Петрик – О. Шиманський

Георгій Юрій Шиманський міг би у ці травневі дні відзначити своє 90-річчя, міг би зіграти чимало ролей, а також навчити молодих акторів, бо вижив на фронтах страшної війни, на яку пішов у 18 років добровільно, щоб захистити рідну землю, Черкащину, де народився і дійшов до перемоги 1945-го. Але швидко згорів 15 серпня 1990 року. Нам залишилась добра пам'ять про людину, актора і галерея сценічних образів, які зіграв за тридцять років у нашому музично-драматичному театрі ім. І. Франка.

Володіючи прекрасним голосом, своїми піснями, віршами, розповідями допомагав бійцям у важкі воєнні роки гартувати мужність і переносити біль втрат. Своє повоєнне життя пов'язав із театром, який був не тільки сценою, але й родиною. Тут народжувались його сценічні образи, творилась магія вистав. Зростав у цій атмосфері син Олександр, працювала фотографом дружина Олена Прохорівна, яка фіксувала історію життя театру, а потім – невістка Валентина, народилась внучка Вероніка… Він був вірний глядачеві, якому відкривав душу, запалював серцем.

Навчаючись у відомих педагогів, граючи в театрах (Білоцерківському ім. М. Саксаганського, Рівненському ім. М. Островського, Миколаївському), працюючи з відомими режисерами, талановитими акторами, формувалася його багатогранна, широкожанрова театральна творча біографія.

Працюючи в нашому театрі з 1960 року Юрій Савович запам'ятався глядачеві своїм неперевершеним вмінням передати душу Т. Шевченка (мова про вистави «Невольник», «Катерина», «Гайдамаки», «Титарівна», «Назар Стодоля», «Мати-наймичка»), адже сам – уродженець Корсунь-Шевченківського і великий знавець творчості Кобзаря.

Ліричний, добре поставлений голос, артистизм зачаровували в музичних драмах «Севастопольський вальс», «Вільний вітер», «Циганка Аза» та багато інших. Зріднившись із Прикарпаттям, вивчаючи його історію та культуру, Юрій Шиманський образами своїх героїв вміло передає дух епохи у виставах «Данило Галицький», «Денис Січинський», «Захар Беркут», «Камінна душа», «Для домашнього вогнища», «Украдене щастя», «Тіні забутих предків», «Гуцульська леґенда», «Роксолана».

Високий професіоналізм відчутний у зіграних ролях світових класиків Шекспіра («Король Лір»), Чехова («Три сестри», «Іванов»), Драйзера («Дженні Герхард»), Терачінні («Пам'ять серця»), Фернандо («Іспанці»). Всіх ролей не перелічити, але ми дізнаємось з літопису театрального життя актора, де він записував: коли, де, що, перед ким, з ким грав вистави. А вірна дружина залишила фотоопис роботи театру, акторів, родини. І це – неоціненний скарб, бо може лягти в основу підручника для майбутніх акторів і стати подарунком для нащадків.

Гадаю, що так і буде, бо з маленького хлопчика Сашка – актора, який грав з батьком не в одній виставі, виріс народний артист України. Згадуються їхні спільні ролі у виставі «Берег» (Ю. Бондарєв) , де Юрій Шиманський грав батька головного героя Нікітіна, а Сашко – сина, а також у виставі «Ніч перед Різдвом» (М. Гоголь), де Юрій Шиманський – кум, Олександр Шиманський – Вакула, «Невольник» (Т. Шевченко), Степан – Ю. Шиманський, поводир – О. Шиманський.

А потім син грав ролі, які колись грав батько з подвійним хвилюванням і відповідальністю, адже Юрій Шиманський – улюбленець публіки, його цінували, поважали і знали кожну фразу, порух. Хоч зіграв чимало ролей, які посідають важливе місце в історії театру, але завжди підходив до роботи, міряючи батьковою міркою.

Скільки акторів, які грали з Юрієм Шиманським на сцені, й сьогодні не опускають поставлену планку відповідальності перед глядачем, бо для кожного – це велика акторська школа, це данина його пам'яті, прекрасному партнеру, чудовій людині, товаришу, з яким єднала пісня, любов до життя, до театру, мистецтва і прекрасного.

Ганна КАЙДАН